

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 142/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s. r. o., Štefánikova 7, Nitra, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 20C/116/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 20C/116/2016 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Bratislava I **prikazuje** v konaní sp. zn. 20C/116/2016 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava I **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I je **povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v civilnom spore. Okrem toho žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadost'učinenie 4 200 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou z decembra 2016 domáha zaplataenia náhrady škody 42 000 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Prvé pojednávanie bolo nariadené na 15. máj 2018, na ktorom okresný súd rozsudkom žalobu zamietol. Proti tomu podala sťažovateľka odvolanie a krajský súd uznesením z 28. novembra 2019 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu v januári 2020 vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd naradil pojednávania na 19. máj 2020 a na 19. január 2021, ktoré však boli pre pandémiu zrušené. Sťažovateľka listom z 27. augusta 2021 urgovala okresný súd, aby začal vo veci konať. Okresný súd nariadil pojednávanie na 10. január 2022, ktoré sa uskutočnilo a bolo odročené na 22. február 2022. Okresný súd 4. februára 2022 sťažovateľke oznámil, že termín pojednávania nariadený na 22. február 2022 je zrušený z dôvodu zmeny zákonného sudcu. Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 27. apríl 2022.

3. Sťažovateľka v marci 2018 a v septembri 2021 namietala sťažnosťami podanými predsedovi súdu prietáhy v konaní o jej žalobe.

III.

4. Podľa sťažovateľky v konaní dochádza k zbytočným prietáhom spôsobeným najmä niekoľkomesačnými obdobiami nečinnosti, viacnásobnými zmenami zákonného sudcu a s tým spojeným rušením nariadených pojednávania. Sťažovateľka zastáva názor, že v konaní dochádza k porušovaniu jej základného práva, keďže od začiatku konania uplynulo viac ako päť rokov a postup okresného súdu nesmeroval k odstráneniu jej právnej neistoty.

5. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že uznal prietáhy z dôvodu fyzickej nemožnosti sudcu vybavovať všetky jemu pridelené veci priebežne. Keďže má viac ako 100 nerozhodnutých vecí, nie je možné určiť termín pojednávania vo všetkých týchto veciach súčasne v jednom období. Okresný súd uviedol, že k týmto prietáhom došlo z objektívnych príčin a poukázal na neprimerané zaťaženie sudcov, problémy v jeho personálnom obsadení a pandemickú situáciu. Podľa okresného súdu zodpovedá za stav na okresnom súde Slovenská republika. Okresný súd sa za vzniknuté prietáhy ospravedlnil a namietanú vec zaradil medzi veci s pravidelnou kontrolou úkonov.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma

s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Rozhodovanie o zaplatenie náhrady škody patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. Z obsahu spisu nevyplýva, že by okresný súd v konaní riešil zložité, skutkovo sporné otázky, ani nemožno identifikovať právnu náročnosť sporu. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

8. Rozhodujúci bol postup okresného súdu v konaní, v ktorom sa vyskytli obdobia nečinnosti, keď nebol vykonaný žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo až rok a pol po podaní žaloby na súd. Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až v roku 2022, dva roky po vrátení veci krajským súdom, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľky. Procesný postup okresného súdu teda nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, o čom svedčí, že v priebehu piatich rokov od začiatku konania sa uskutočnili len dve pojednávania. Konanie na okresnom súde začalo ešte v roku 2016, pričom doteraz nie je rozhodnuté a vec nie je žiadnym spôsobom skutkovo alebo právne náročná. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Vzhľadom na to, že vo veci nebolo do nálezu ústavného súdu rozhodnuté, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy okresnému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je tomu aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania na okresnom súde, správanie sťažovateľky a postup súdu, so zohľadnením, že okresný súd už raz vo veci rozsudkom rozhodol a za spôsobené prietahy sa ospravedlnil, ústavný súd sťažovateľke priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy finančné zadosťučinenie 1 500 eur a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

V.

11. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením a ktoré si sťažovateľka vyčíslila na 460,90 eur. Výška náhrady podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje 493,10 eur, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 193,83 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur) predstavuje 410,92 eur a k čomu vzhľadom na to, že advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky

pripočítať daň z pridanej hodnoty 82,18 eur. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania v sume nižšej, a preto jej bola priznaná náhrada v tejto ústavnom sťažnosťou uplatnenej čiastke.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu